

แนะนำหนังสือ

“ใต้ทะเลมีความรัก ฉบับสมบูรณ์”

โดย ดร.ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์

ภริตา ชัยรัตน์*

“หนังสือใต้ทะเลมีความรัก” เขียนโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและระดับปริญญาเอกในสาขาเดียวกัน จากมหาวิทยาลัยเจมส์ คุก ประเทศออสเตรเลีย นอกจากนี้จะเป็นนักเขียน นักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลแล้ว ยังเป็นเว็บมาสเตอร์เว็บไซต์ทางทะเลและสิ่งแวดล้อมอย่าง TalayThai.com

ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและธรรมชาติให้ผู้คนเห็นความสำคัญของทรัพยากรทางทะเลอีกด้วย

เมื่อกล่าวถึงโลกเราในยุคปัจจุบัน หลายคนคงคิดถึงเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วทันเหตุการณ์แม้

* ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

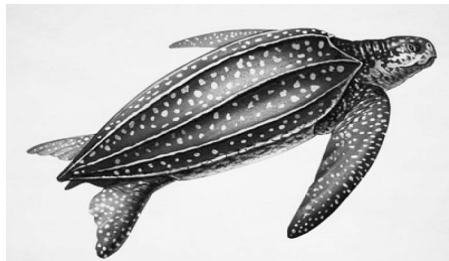
ข้ามซีกโลก แต่ในอีกด้านหนึ่งของความเจริญกลับนำมาซึ่งความทรุดโทรมของสภาพแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพแวดล้อมของโลกเราในปัจจุบันนี้ผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขวากยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั่วทุกมุมโลก สร้างความเสียหายให้กับชีวิตมากมายทั้งเศรษฐกิจและสังคม ยังผลให้เกิดกระแสการตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาสภาพแวดล้อมตามมา ทั้งคนที่รู้จริงจนกระทั่งเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติตัวเองเพื่อช่วยเยียวยาสภาพแวดล้อม แต่ก็ยังมีอีกหลายคนที่ยังนิ่งเฉย เพราะคิดว่าตนเองเป็นแค่เพียงเศษเสี้ยวเล็กๆ ไม่สามารถก่อให้เกิดปรากฏการณ์เปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วทุกคนล้วนเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้ ย่อมได้รับผลกระทบจากการกระทำของตนเองและผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อมเสมอ เฉกเช่นเดียวกับหมีขาวขั้วโลกที่ได้รับผลกระทบที่โลกร้อนขึ้น โลกร้อนที่ก่อเกิดมาจากฝีมือมนุษย์ โดยที่หมีขาวขั้วโลกไม่ได้มีส่วนร่วมเห็นใดๆ ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า เราไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดปรากฏการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ อย่างที่ผู้เขียน “ใต้ทะเลมีความรัก” พยายามบอกเล่าเรื่องราวว่า ทุกชีวิตบนโลกใบนี้ไม่ว่าจะอาศัยอยู่บนบกหรือในน้ำล้วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกันและตัวเราเองเป็นส่วนหนึ่งในฐานะผู้สร้างและผู้รับผลกระทบนั้นด้วย ผู้เขียนมีความรักมากมายให้กับท้องทะเล มีความต้องการที่จะเปลี่ยนโลก แต่การที่โลกจะเปลี่ยนแปลงได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ และหนทางหนึ่งที่ผู้เขียนพยายามทำอย่างมีความหวัง คือ ถ่ายทอดเรื่องราว มอบความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านผ่านตัวอักษร เพื่อว่าสักวัน “โลกจะเปลี่ยนแปลงและทะเลจะสวยกว่าเดิม”

หนังสือ “ใต้ทะเลมีความรัก ฉบับสมบูรณ์” เป็นหนังสือที่ผู้เขียนรวมเล่มผลงานต่างๆ เกี่ยวกับสัตว์ใต้ทะเล และนำเสนอเป็นรูปแบบของการเล่าเรื่องที่อ่านง่ายและชวนติดตาม ใช้ภาษาเหมือนการเล่านิทาน โดยสอดแทรกความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสัตว์ใต้ท้องทะเลด้วยภาษามนุษย์ ที่กล่าวว่าเป็นภาษามนุษย์ เนื่องจากว่าเป็นการใช้ภาษาที่ถึงแม้ว่าผู้อ่านจะไม่ใช่นักวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่นักวิชาการประมง หรือนักนิเวศวิทยา แต่เป็นบุคคลธรรมดาทั่ว ๆ ไปก็สามารถอ่านเข้าใจได้เป็นอย่างดี การกล่าวถึงที่มาของชื่อวิทยาศาสตร์ของสัตว์ ช่วยให้สามารถจดจำได้ง่ายมากขึ้น เช่น กรณีของปลาหมึกที่คนทั่วๆ ไปเรียกกัน แต่ความจริงแล้ว

ทางวิทยาศาสตร์จะเรียกว่า “หมึก” ไม่ใช่ปลาแต่จัดให้เป็นสัตว์จำพวกหอย และหมวดของหมึกพัฒนามาจากเท้าของหอย อยู่ใน Class Cephalopoda ซึ่งผู้เขียนยังได้อธิบายต่อว่า Cephalo แปลว่าหัว Poda แปลว่าเท้า หมายถึงสัตว์ที่มีหัวติดกับเท้า (2558, 84) ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านอย่างเราได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมไปพร้อม ๆ กันด้วย ต่อไปนี้ผู้ที่ได้อ่านหนังสือใต้ทะเลลึกความรัก คงจะได้เรียก หมึกแทนคำว่า ปลาหมึก เช่น หมึกกล้วย หมึกหอม และหมึกยักษ์ นอกจากจะได้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลินเหมือนกับไปดำน้ำด้วยตนเองแล้ว ยังสามารถทำความเข้าใจวิถีชีวิตของสัตว์ใต้ท้องทะเล การเปิดโลกใต้ท้องทะเลที่กว้างใหญ่ เชื่อมโยงกันระหว่างแนวปะการังต่างๆ ทั่วโลก ความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันของสิ่งมีชีวิตที่เราไม่สามารถพบเห็นได้เหนือผิวน้ำ ไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติตัวของมนุษย์ผู้ซึ่งได้ชื่อว่า “สอดรู้สอดเห็น” ที่จะปฏิบัติตัวอย่างไร เมื่อเจอฉลามนักล่าใต้ท้องทะเลตัวฉกาจเมื่อเจอหมึกซึ้อาย หรือแม้กระทั่งดาราตัวสำคัญอย่างแม่เต่ามะเฟืองสาวที่ต้องการจะวางไข่เป็นครั้งแรกในชีวิต

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 3 ภาค ในแต่ละภาคประกอบไปด้วยเรื่องราวต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลไทย เป็นตัวเอกในแต่ละเรื่อง ซึ่งจะมีทั้งเรื่องเศร้า เรื่องขำขัน และเรื่องประเพณีชีวิตในครอบครัว ซึ่งเป็นการสมมติให้สัตว์ต่างๆ นั้นมีความนึกคิดและสามารถพูดได้ ดังเช่นนิทานที่เล่าสู่กันฟัง โดยสอดแทรกผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหากต้องสูญเสียสิ่งมีชีวิตนั้นๆ ไป

ในภาคที่ 1 ประกอบไปด้วยเรื่องเล่าของสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเล 10 ชนิดที่ผู้ที่ชื่นชอบการเที่ยวทะเล และพิสมัยการดำน้ำต้องเคยพบเจอเป็นประจำ ผู้เขียนได้เล่าถึงลักษณะธรรมชาติความเป็นอยู่ และการเข้าไปเกี่ยวข้องของมนุษย์ทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจจนส่งผลเสียต่อสิ่งมีชีวิตนั้นๆ ผู้เขียนยังได้พยายามนำเสนอวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ควรจะเป็น

ที่มา: http://lms.mju.ac.th/Fisheris_Law/lesson4_2.php#

มากกว่าการรณรงค์เพียงชั่วคราวหรือการดำเนินการที่ไม่ถูกวิธีอันเกิดจากความไม่รู้ เริ่มต้นที่ “กำเนิด...เต่ามะเฟือง” ผู้เขียนได้บอกเล่าเรื่องราวการกำเนิดสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันดี “เต่ามะเฟือง” ซึ่งถือได้ว่าเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ผู้เขียนได้ถ่ายทอดเรื่องราวให้เห็นถึงสาเหตุของการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตนี้ ผ่านแม่เต่ามะเฟืองสาวที่ถือกำเนิดขึ้นมาและต้องการวางไข่เป็นครั้งแรกในชีวิต แต่มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์ทั้งหลายทั้งโดยไม่รู้และไม่ตั้งใจ แต่ที่ส่งผลกระทบอย่างใหญ่หลวงกับชีวิตของแม่เต่ามะเฟืองสาว เรื่องราวอันแสนสะเทือนใจ ได้แฝงแฉกคิดให้กับผู้อ่านได้เรียนรู้ถึงการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องต่อสรรพสิ่งในธรรมชาติ และก็เป็นสิ่งที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งกับความพยายามที่ไม่สูญเปล่าของผู้เขียน ดร. ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ที่สุดท้ายภาครัฐก็เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนประกาศให้เต่ามะเฟือง ฉลามวาฬ วาฬบรูด้า และวาฬโอมูระ เป็นสัตว์สงวนใหม่ของไทยตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559 ที่ผ่านมา ความสำเร็จนั้นเป็นเพียงก้าวแรกจากความพยายามของหลายๆ ฝ่ายทั้งนักอนุรักษ์เอง ตลอดจนชาวบ้านผู้ที่ได้ชื่อว่าใกล้ชิดและเห็นจริง นอกจากเต่ามะเฟืองแล้ว ฉลามวาฬ วาฬบรูด้า และวาฬโอมูระ ก็เป็นสิ่งมีชีวิตที่ผู้เขียนพยายามเรียกร้องให้ภาครัฐเห็นความสำคัญมาตลอดและยังกล่าวถึงไว้ใน ภาคที่ 1 นี้อีกด้วย นั่นคือ เมื่อต้องการตามหาความจริงในเรื่อง “เมื่อทะเลบอก...บ่อนอกมีวาฬ” บ่อนอกเป็นตำบลที่รู้จักกันดีในฐานะที่รัฐบาลมีโครงการสร้างโรงไฟฟ้าเพื่อความมั่นคงทางด้านพลังงาน แต่ชาวบ้านเริ่มระแวงถึงรายงาน EIA ว่าจะไม่ตรงกับความเป็นจริงเหมือนเช่นที่อื่นๆ ผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมที่เรียกกลับคืนมาไม่ได้ หลายฝ่ายจึงพยายามสะท้อนภาพความจริงให้สังคมได้เห็น ความจริงที่ไม่ได้อยู่ในรายงาน EIA สิ่งนั้น คือ การพบวาฬที่บ่อนอก วาฬที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ปลาจ้าว” ผลของการบันทึกภาพวาฬบรูด้าได้เป็นสิ่งที่ทำให้รัฐบาลตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ EIA ทั้งบ้านกรูดและบ่อนอก จัดตั้งคณะกรรมการพิสูจน์ความจริงเรื่องวาฬบรูด้า ความจริงที่ต้องรอให้ทะเลบอก

ในภาคที่ 2 ประกอบไปด้วย เรื่องเล่าของสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลอีก 15 ชนิด ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถ ทำความรู้จักกับสัตว์ใต้ท้องทะเลเพิ่ม มากขึ้น ทั้งในเรื่องของถิ่นที่อยู่อาศัย พฤติกรรมการดำรงชีวิต การเอาชีวิตรอดจากห่วงโซ่อาหาร และการสืบพันธุ์ โดยที่ผู้เขียนยังคงใช้วิธีการนำเสนอ เรื่องราวแบบการเล่านิทาน การนำเสนอในเชิงเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์

ที่มา: <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=kookkies&month=02-2008&group=2>

ในฐานะพ่อลูกเหมือนกัน ผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องราวได้อย่างเพลิดเพลิน และเข้าใจในสายสัมพันธ์ที่มีอยู่ในสัตว์แต่ละชนิดได้ อย่างเรื่องราวของ “ปะป๊าปลาการ์ตูน” ผู้อ่านคงเคยได้รู้จักเจ้าปลาตัวเล็กสีส้มคาดขาวผ่านการดูแอนิเมชันอย่าง “Finding Nemo” มากันบ้างแล้ว การ์ตูนที่ส่งผลให้ปลาสีส้มคาดขาวตัวเล็กกระจัด เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ผู้เขียนไม่ลืมที่จะหยิบยกเรื่องราวของปลาการ์ตูนมาบอกเล่าถึง วิถีชีวิตใต้ท้องทะเล ผ่านเรื่องราวคู่ขนานของมนุษย์ที่สะท้อนถึงสำนึกของความเป็น พ่อ และความไร้เดียงสาของลูก ที่ผู้เขียนได้วางเรื่องราวชวนให้ติดตามได้อย่าง ลงตัว ในเขตแนวปะการังของประเทศไทยก็มีปลาการ์ตูนเช่นกัน ผู้อ่านคงนึกไม่ถึง ว่าท้องทะเลไทยก็มีปลาการ์ตูนตัวอียิตอย่าง Nemo และปลาการ์ตูนสายพันธุ์อื่น ๆ อีกมากมาย สำหรับปลาการ์ตูนที่ผู้เขียนแนะนำให้ผู้อ่านได้รู้จักเป็นปลาการ์ตูนใต้ ท้องทะเลไทยชื่อว่า ปลาการ์ตูนบั๊งขาว (Clark's Anemonefish) ใครเล่าจะคิดว่า ปลาการ์ตูนคือปลาสลิดชนิดหนึ่ง เป็นปลาสลิดหินพันธุ์แท้และดั้งเดิม ปลาการ์ตูนมี บ้านที่เรียกว่า “ดอกไม้ทะเล” ซึ่งไม่ใช่พืชแต่เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง และมีความสำคัญ ต่อการดำรงอยู่ของปลาการ์ตูน หากท่านผู้อ่านเริ่มสงสัยแล้วว่าคู่ปลาพ่อลูกกับ มนุษย์พ่อลูกจะมีการดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างไร และบ้าน ของปลาการ์ตูนที่ไม่ใช่พืช แต่ได้ชื่อว่า “ดอกไม้ทะเล” มีความสำคัญอย่างไรกับปลา การ์ตูน ต้องติดตามในตอน “ปะป๊าปลาการ์ตูน” โลกคู่ขนานที่มีอยู่จริง ในขณะนี้

สวรรค์ของนักดำน้ำคือ การได้พบสัตว์ในตำนาน สัตว์หายากที่ใกล้สูญพันธุ์ เพียงเพื่อที่จะมีความมั่นใจได้ว่า “มันยังคงอยู่” แม้ว่าจะหายากเต็มที่ หรือสัตว์ในความประทับใจของแต่ละคนอย่างเช่น ปลาการ์ตูน ซึ่งเป็นสัตว์สวยงาม จึงเป็นที่คาดหวังสำหรับผู้ดำน้ำแบบ snorkeling หรือการดำน้ำตื้นแถบแนวปะการัง แต่สำหรับผู้นิยมการดำน้ำลึกหรือที่เรียกว่า การดำน้ำแบบ scuba ก็คงมีความหวังมากกว่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้เจอกับสัตว์หายาก หรือสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ต่างๆ ผู้เขียนได้พาเราไปพบกับ “สรรพสัตว์พันธุ์พราง” และ “สรรพสัตว์พรางตัว” สัตว์ที่มีสรรพคุณในการอำพรางตัว ถึงแม้ว่าจะมีจุดประสงค์ในการอำพรางที่แตกต่างกัน บ้างก็อำพรางเพื่อความปลอดภัย บ้างก็อำพรางเพื่อหาอาหาร แต่ไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ล้วนเป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างสรรค์มาได้อย่างมหัศจรรย์ เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสมดุลแทบทั้งสิ้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำประสบการณ์การดำน้ำของนักดำน้ำหน้าใหม่ ที่ได้พบเจอกับสัตว์น้ำเป็นครั้งแรก พฤติกรรมของนักดำน้ำจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จะมีเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นเร้าใจแค่ไหนต้องติดตามใน “เสียดาวแห่งปีศาจนอก” ว่าเหตุใดสัตว์น้ำเหล่านั้นจึงได้ชื่อว่า “เสียดาว” ดังนั้นในภาคที่ 2 นี้เชื่อว่าจะมีแค่เพียงนักล่าเท่านั้น แต่ภายใต้ท้องทะเลยังมีการพึ่งพาอาศัยระหว่างกันของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในลักษณะของการพึ่งพา ที่การดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งย่อมหมายถึงการดำรงอยู่ของอีกสิ่งมีชีวิตหนึ่งด้วยเช่นกัน หากสิ่งมีชีวิตหนึ่งถูกทำลายลงไปแล้ว ก็อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดสิ่งมีชีวิตถูกทำลายลงไปด้วยพร้อมกัน

ในภาคที่ 3 หากจะกล่าวว่าภาคที่ 3 เป็นภาคปัจจุบันก็คงจะไม่ผิดนัก เพราะเป็นเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของท้องทะเล โดยเฉพาะทะเลไทย ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงภาพท้องทะเลไทยในอดีต สะท้อนผ่านกาลเวลามาเป็นท้องทะเลไทยในปัจจุบัน คนพวกหนึ่งกำลงมือเพื่อการอนุรักษ์ทำหน้าที่ “แนวหน้าแห่งท้องทะเล” คนอีกพวกหนึ่งเร่งมือเพื่อกอบโกยจากธรรมชาติ แต่แล้วธรรมชาติได้สร้างสิ่งหนึ่งขึ้นมา กลายเป็นเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับทะเลที่เกิดขึ้นอย่างเหตุการณ์ภัยพิบัติลิ้นาไม ที่ส่งผลกระทบไม่เพียงแต่ชีวิตมนุษย์เท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อแนวปะการัง ข้าวสารที่เกิดขึ้นมุ่งไปที่ความสูญเสียชีวิตและ

ทรัพย์สิน แต่มีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ระดมสรรพกำลังสำรวจความเสียหายที่มีต่อระบบนิเวศน์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แต่ “ธรรมชาติไม่เคยทำลายธรรมชาติ” ธรรมชาติแค่ปรับสมดุลด้วยตัวมันเอง แนวปะการังสามารที่จะเยียวยาตัวของมันเองได้ตราบเท่าที่มนุษย์ใช้เวลาช่วยในการฟื้นตัว ดังเช่น “คำให้การของปะการังหัวจุก” ที่ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความหวังในการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล เหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิผ่านมาแล้ว 11 ปี ธรรมชาติพยายามเร่งฟื้นตัว ในขณะที่ผู้คนกลับลืมเลือน คนกลุ่มหนึ่งยังคงเป็นแนวหน้าแห่งท้องทะเล ในขณะที่อีกหลายคนเป็นแนวหน้าคำทรัพยากร ความหวังยังมีอยู่ตราบเท่าที่มนุษย์เรียนรู้คุณค่าของธรรมชาติ เช่นกันกับที่พลังการปรับสมดุลของธรรมชาติก็กำลังรอเวลาการกลับมาอีกครั้ง

ในภาคผนวกผู้เขียนได้ยกเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นกับดาวเคราะห์สีน้ำเงินดวงนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์ ก่อให้เกิดปรากฏการณ์โลกร้อน (Global Warming) และส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตที่อยู่ห่างไกลจากเราไปหลายหมื่น

ภาพจาก [Facebook:Kerstin Langenberger Photography](#)

กิโลเมตร จนเราอาจสงสัยว่ามีความเกี่ยวพันกันได้อย่างไร สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงทฤษฎีการพึ่งพาที่เกิดขึ้นในช่วงอายุของเรา ไม่ว่าจะเป็น “ปะการังฟอกขาว” อันมีสาเหตุมาจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) หรือแม้กระทั่งเรื่องราวของ “หมีขาวขั้วโลกเหนือ” ที่ผู้เขียนสะท้อนความเป็นจริงในปัจจุบันว่า เมื่อ “หมีไม่มีน้ำแข็ง” จะเกิดอะไรขึ้น ดังภาพที่เราได้เห็นการส่งต่อกันผ่านโซ่โซ่เดียว ที่แสดงให้เห็นถึงหมีขาวที่ผอมโซ่ นั้นมีสาเหตุมาจากอะไร ใครกันแน่ที่เป็นตัวการสำคัญ ที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่น่าจะเกิดนั้นได้ ภาพเพียงภาพเดียวได้แสดงให้เห็นความจริง สาเหตุ และปัญหาที่เกิดขึ้นได้นานัปการ ภาพได้ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราว ทำหน้าที่เป็นหลักฐาน ให้คนที่อยู่ห่างไกลได้รับรู้ความเป็นจริง

และภาพยังเป็นคำอธิบายที่ดีในตัวของมันเอง เมื่อผู้อ่านได้เห็นหมีขาวขั้วโลกเหนือตัวนี้แล้วรู้สึกอย่างไร หากรู้สึกหดหูและเวทนา เรื่องราวของหมีขาวขั้วโลกเหนือที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในภาคผนวกนั้น อาจะยิ่งชวนให้สลดใจกว่ามาก แต่หากเรื่องราวนั้นจะกลายเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อ่านได้ลุกขึ้นมาทำอะไรเพื่อโลกใบนี้บ้าง ก็คงบรรลุมติวัตถุประสงค์ของผู้เขียน “ได้ทะเลมีความรัก” นี้แล้วเช่นกัน

อากาศร้อน น้ำท่วม พายุ หิมะถล่ม และแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ นักวิทยาศาสตร์ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ แต่ปรากฏการณ์ธรรมชาตินี้ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างธรรมดา ความถี่ในการเกิด ความรุนแรงของการเกิดปรากฏการณ์แต่ละครั้งเป็นสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์เริ่มกังวล เสมือนหนึ่งเป็นการส่งสัญญาณเตือนถึงมนุษย์ผู้ได้ชื่อว่ามีสติปัญญาเหนือสัตว์ทั้งหลายว่า ใช้ประโยชน์พร้อมๆ ไปกับการทำลายธรรมชาติไปมากมายเพียงใด สุดท้ายธรรมชาติก็จะปรับสมดุล ตอบแทนโดยไม่ปราณี ยิ่งมนุษย์ใช้ประโยชน์และทำลายทรัพยากรธรรมชาติไปมากเท่าใด การปรับสมดุลคงจะมีความถี่และความรุนแรงมากขึ้นเท่านั้น เมื่อถึงเวลานั้นคงไม่มีใครสามารถปฏิเสธความเลวร้ายที่เกิดขึ้นได้ เพราะมนุษย์ทุกคนล้วนมีส่วนในการใช้ประโยชน์และทำลายทรัพยากรธรรมชาติด้วยกันทั้งสิ้น

หนังสือเล่มนี้จึงเป็นการย้ำให้เห็นถึงความสำคัญที่ธรรมชาติมีต่อชีวิตมนุษย์ และผลที่เกิดจากกระทำโดยฝีมือของมนุษย์ย้อมที่จะย้อนกลับมาหาเราในวันข้างหน้า หากเรายังขาดความตระหนักรู้ถึงคุณค่าประโยชน์ที่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีต่อเรามากมายนัก ตามที่ผู้เขียน ดร.ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ได้พยายามสอดแทรกความรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันบนโลกใบนี้ สมกับที่ผู้เขียนกล่าวว่าหนังสือที่ผู้เขียนรักมากที่สุด และเป็นที่สุดแห่งความหวังนั่นเอง

บรรณานุกรม

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์. (2558). *ได้ทะเลมีความรัก*. กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์.